

H4 - Fodring af polten

Korrekt fodring af poltene skal sikre at tilvæksten begrænses, og at der aflejres en tilstrækkelig mængde af fedt, så poltene kan få et langt og produktivt soliv.

1. Korrekt fodring under opvæksten sikrer:

- Poltene kan løbes i 2. brunst ved en vægt på 135-150 kg
- Den ønskede alder ved løbning er 230-250 dage
- Polte på løbetidspunktet har mindst 12 mm rygspæk (P2)
- Den optimale tilvækst hos polte er 700-725 g pr. dag fra 30 kg til løbning
- Polte flushes 7-14 dage før løbning for at øge antallet af løsnede æg

2. Foderstrategi

- Restriktiv fodring (to til fire daglige udfodringer) anbefales til polte
- Polte skal fodres restriktivt senest fra 65 kg
- Ad libitum fodring af polte øger risikoen for maveforandringer

3. Fodersammensætning

- Foderet skal sammensættes efter gældende normer for at sikre optimal knoglestyrke og holdbarhed
- Et højt protein- og aminosyreindhold vil medføre, at poltene bliver for store ved løbning

4. Foderstrukturen skal sikre god mavesundhed

- Grov formaling og dermed foderstruktur giver god mavesundhed
- Dette skal opnås enten ved at kontrollere andelen af partikler større end 2 mm (hjemmeblandere) eller ved brug af valset ikke varmebehandlet korn udenom pillerne eller expandat foder (indkøbt foder)
- Vurdér poltens mavesundheds løbende ved USK-undersøgelser

Polte restriktiv fodring med vådfoder i langkrybbe. Der skal være god plads til alle polte ved krybben

Restriktiv fodring med tørfoder på gulvet. Foderet spredes for at sikre alle polte har lige adgang.

Symptomer på dårlig mavesundhed hos polte:

- Uens vækst
- Nedsat foderoptagelse
- Opkast ved fodring
- Pludselige dødsfald
- Blege og strithårede
- Sort og knoldet afføring

Hvis der er mistanke om mavesår, skal der udføres USK på poltene. Dette gøres i samarbejde med dyrlægen.

OBS på poltefodring:

Nyløbne gylte og polte skal ikke gå sammen, da fodertildelingen til gyltene bliver for høj.

Kommentarer til H4 - Fodring af polten

1. Når polte der skal fodres restriktivt indsættes i stien skal de være ensartede i huld og alder. Dette sikrer at man nemt kan se at poltene vokser ensartet. Det skal hele tiden være fokus på afvigende polte – for små eller for store polte i forhold til resten af poltene i stien.

Antal fodringer (én tildeling, alternativt to fodringer med ½ times interval), energi- og proteinindhold i foderblandingen er gode reguleringsmuligheder sammen med tildeling af halm. Fodring med strukturrigt foder nedsætter ædehastigheden og dermed konkurrencen.

Foderet skal tildeles, så alle polte i stien har mulighed for at æde samtidig.

Poltens første brunst er primært afhængig af alder, og kun i ekstreme tilfælde påvirkes den negativt af fodringen.

Korrekt flushing forudsætter at første brunst registreres, for så kendes tidspunktet for næste brunst. Ved flushing hæves foderstyrken til 3,5 FEso/polt/dag i perioden 7 til 14 dage før forventet løbning. Poltene tages ud af stien og fodertildelingen reduceres, når de er løbet færdig, da en foderstyrke over 2,4 FEso påvirker mængden af progesteron i blodet og øger risikoen for lavere kuldstørrelse hos gyltene.

Tildeling af mineraler ud over normen giver ikke øget knoglestyrke og holdbarhed, idet normerne er fastlagt, så det altid er lysin og råprotein der begrænser tilvæksten, og dermed ikke calcium og fosfor. Der er cirka 10 % mere fosfor pr. kg tilvækst til rådighed i normerne til polte sammenlignet med normerne til slagtesvin.

2. - Indtil poltene vejer 65 kg kan de fodres med finere formalet foder svarende til kravene til fravænnede grise og slagtesvin (60 % under 1 mm) hvis de fodres ad libitum.

Efter 65 kg er det afgørende at sikre poltene mod maveforandringer og i værste fald mavesår. Derfor skal foderet opfylde kravene til strukturen i sofoder (50 % under 1 mm, 35 % mellem 1-2 mm og 15 % over 2 mm). Når der fodres restriktivt kan der anvendes blandinger formalet efter slagtesvineanbefalingerne indtil 100 kg, hvorefter soanbefalingerne anvendes. Det anbefales dog til hver en tid at anvende groft formalet foder hvis muligt.

Hjemmeblender:

Foderets formalingsgrad påvirker mavesundheden og dermed også frekvensen af maveforandringer. En grovere formaling forringer foderudnyttelsen med op til 10 %, men dette må betragtes som en investering i en sund so. Foderets fiberindhold, samt tildeling af halm har kun en ringe effekt på mavesundheden. En større andel af byg og eventuelt havre øger fiberindholdet i foderet, og vil som oftest også være en anelse grovere end hvede efter formaling på samme mølle.

Færdigfoder:

Benyttes færdigfoder er der flere muligheder for at sikre god foderstruktur til poltene:

Korn uden om pillen: Tilsæt 10-20 % valset korn (typisk byg) udenom varmebehandling og pelletering for at sikre god mavesundhed. Der er en teoretisk risiko for afblanding i lange foderstreng, men i praksis ses meget få problemer med dette, Det største problem med afblanding er ved ad libitum fodring.

Expandat: Flere firmaer tilbyder expandat, som er varmebehandlet foder, der ikke er pelleteret. Strukturen ligner typisk ymerdrys. Dette giver en god mavesundhed, men effekten er meget afhængig af den formalingsgrad, der er anvendt på kornet. Bemærk, at

foderets massefylde er højere end ved pelleteret foder, og at silokapaciteten hermed reduceres.